

JUDR. IDA HANZELOVÁ Prednáška dňa 2. mája 2013 – OMŠENIE –

SPRÁVNE SÚDNICTVO - Osobitosti konania v sociálnej agende

(Sylabus)

1. Všeobecne ku konaniu na správnom súde – charakteristika účastníkov – jedným z účastníkov je orgán štátu, rovnocenné postavenie pred súdom, nemá vrchnostenské postavenie ako v správnom konaní, aj v súdnom konaní naďalej pretrváva zásada materiálnej pravdy, v medziach žaloby.

2. V sociálnych veciach – charakter účastníkov – navrhovateľ je vo väčšine prípadov sociálne slabý, vekovo starší, menej zručný v procesných postupoch a menej spôsobilý orientovať sa v spleti predpisov,

-- úlohou súdu je aj „chrániť slabšieho“, zvyšuje to náročnosť na prístup k veci – empatia sudcu, ale nie ľútosť.,

- ak sa javí ustanovenie zákona nespravodlivým, treba to v rozhodnutí vyjadriť – napr. rozhodnutie č. 3 navrhované t.č. do Zbierky – 7 So 87/2011 – štát istý čas neplatil poistné za osoby, ktoré sa osobne starali o prevažne alebo úplne bezvládnou osobu., doba takejto starostlivosti sa nezapočítava do doby poistenia, pokiaľ osoba túto činnosť nevykonávala ako SZČO a neodvádzala poistné.

- zisťovanie splnenia podmienok nároku na dávku – lekárskou posudkovou činnosťou – posudkoví lekári sú zamestnancami SP – alebo orgánov sociálnoprávnej ochrany štátu – súd musí garantovať objektívne výsledky ich činnosti – náročnosť na vypovedaciu schopnosť lekárskeho posudku.

- posudky vo veciach poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť (pôvodnú zárobkovú činnosť) - vyžadovať vyjadrenie rozhodujúceho zdravotného postihnutia - % mieru- zdôvodnenie hranice 40 %, aj 10 % zvýšenie jednoznačne odôvodniť., aj to, akú % mieru by malo samostatné ďalšie ochorenie, aby sa dalo posúdiť, či najzávažnejšie ochorenie bolo stanovené správne.

Môžeme konštatovať oproti minulosti zlepšenie posudkovej činnosti- smerujeme však ku konaniu v jednom stupni – pozri Legislatívny zámer rekonštrukcie civilného procesu - kde budú rozhodovať krajské súde s konečnou platnosťou – NS už nie ako odvolací súd, ale ako súd kasačný – t.zn. že skutkový stav sa bude musieť na krajskom súde definitívne ustáliť – a teda- mať aj definitívne určený zdravotný stav .

Ak je v konaní podaný znalecký posudok – trvať na jeho doručení – aj na vypočutí znalca – účastník by už nemal v odvolacom konaní namietat, že obsah posudku znalca je mu neznámy – je vecou správneho súdu dohliadať na procesné práva účastníka správneho konania – „vyjadriť sa k podkladom “ ide o ústavné právo – čl. 48 ods. 2 ústavy – vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom –

Osobitosti konania o kompenzáciách podľa zák.č. 447/2008 Z.z. – „komplexný posudok“ – musí hodnotiť aktuálny stav – v čase rozhodnutia – šetrenie na mieste za účasti žiadateľa o úpravu bytu je nevyhnutné –

Analýza rozhodnutí :

„Kňazovická“ – 4 So/25/2013 - § 114 ods. 1 zák.č. 461/2003 Z.z. - , § 66 ods. 3, skúmať rozsah uplatneného nároku, najmä ak je žiadosť podaná až po ukončení ďalšej doby zamestnania, spätne ku dňu splnenia vekovej podmienky nároku na starobný dôchodok., účastníka je treba náležite vypočuť k dôvodom opravného prostriedku

„Szegfuová “ – šetrenie na mieste – kraj zrušil – NS potvrdil -

„Bajánková - dtto., dôvody soc.úradu : „ nevychádza z domu, tak jej kompenzácia na prevádzku mot. vozidla nie je navrhnutá“ – avšak prečo nikde nechodí – a kde by chcela alebo mala chodiť- ak by na to mala – sa nezistovalo.

„Zelinová!“ – 4 Sžso/5/2013 – okresný súd síce rozhodol o postúpení veci na SP na rozhodnutie o SSU po zistení choroby z povolania, ale fakticky nepostúpil spis poisťovni – SP spísala žiadosť a priznala nárok len od spísania žiadosti a nie od uplatnenia nároku na súde, lebo nemala podklady zo súdneho spisu !

„Božíková“ - §17a zák.č. 581/2004 Z.z. – výkaz nedoplatkov vydaný zdravotnou poisťovňou – posúdenie námietok – podlieha to súdnemu prieskumu –

K § 250f OSP :

Pojednávanie je potrebné vždy, ak sú námietky k zisteniu skutkového stavu –

Veci dôchodkové – dávkové – konfrontovať žiadateľa o dávku s obsahom žiadosti ak sa namietajú započítané doby- ak ich neuplatnil, riešenie je v novej žiadosti, nie v zrušení, pokiaľ je to len tvrdenie v odvolaní,

Daňové veci – DPH - treba tvrdenia žalobcu konfrontovať s daňovou správou na pojednávaní – daňová správa musí svoje rozhodnutie obhájiť- výroky rozhodnutí spravidla nedávajú podklad pre ustálenie skutkového deja – v rozhodnutí je len ťažko identifikovateľný dôvod nepriznania napr. nadmerného odpočtu – ani účastník nie je dostatočne nútený k tomu, aby jednoznačne uviedol „žalobné body“, súhlas na konanie pred súdom bez pojednávania často smeruje k zahmlievaniu skutkového stavu, nie k jeho objasneniu a potom sa v odvolacom konaní argumentuje nedostatočným zistením skutkového stavu . Práve tomu má predísť pojednávanie pred prvostupňovým správny súdom. Verejný záujem spočíva práve v tom, aby správny súd bol efektívny a uzavrel vec s konečnou platnosťou.

Znenie zákona podmieňuje rozhodnutie bez pojednávania tým, že to „ nie je v rozpore s verejným záujmom“. Judikatúra to ešte neriešila. Spočíva v takom postupe súdu, ktorý núti žalobcu aj žalovaného niest' svoju zodpovednosť za zistenie skutkového stavu a právne závery , aby neskôr nemohli práve oni vytýkať súdu v odvolaní nedostatočne zistený skutkový stav alebo nesprávne právne posúdenie veci. Účastníci sa musia vzájomne konfrontovať už v správnom konaní a ak sa tak nestalo, súd sa musí pýtať, prečo sa tak nestalo- pýtať sa musí súd 1. stupňa a to na verejnom pojednávaní , a nie až odvolací súd – znova zdôrazniť zmenu z dvojinstančného súdneho konania na konanie v jednej inštancii s kasačnou sťažnosťou.

Ad informandum :

- Správa sociálnej poisťovne za rok 2012 – prerokovaná vládou 30.4.2013 – vykazuje počet prejednaných vecí súdmi – v dôchodkových dávkových veciach – sociálny poisťovňa sa cíti úspešná v 95, 42 % vecí na súde prvého stupňa – čo asi nie je reálne číslo. Na odvolacom súde sa cíti

úspešná v 74, 42 % vecí – (celkom ukončených 4296 sporov) . Náš záver : menšia úspešnosť poisťovne v odvolacom súdnom konaní svedčí o tom, že najvyšší súd pomerne často mení potvrdzujúce rozhodnutia krajských súdov a rozhodnutia poisťovne ruší .....

- Rokovanie kolégia 14.5.2013 – na programe je 37 rozhodnutí na publikovanie, materiál je k dispozícii na krajských súdoch, bol zaslaný na pripomienky – už teraz môže slúžiť pre orientáciu v rozhodovacej činnosti
- V II. polroku budú súhrnne publikované všetky právne vety rozhodnutí publikovaných v Zbierke od roku 1992